

Speech Waerbeke Conferentie

*Wanneer ik het woord Toekomst uitspreek,
vertrekt de eerste lettergreep al naar het verleden.*

*Wanneer ik het woord Stilte uitspreek,
vernietig ik haar.*

*Wanneer ik het woord Niets uitspreek,
schep ik iets dat in geen enkel niet-bestaan past.*

Uit: *Het moment*, Wislawa Szymborska, 2003 (Pools Nobelprijswinnares)

Goedemorgen dames en heren,

Vooreerst van harte welkom in Gent! Ik ben blij jullie hier te mogen verwelkomen in het sfeervolle 'Oostenrijks Salon' van ons mooie stadhuis.

Dames en heren,

Het stemt mij bijzonder tevreden dat Waerbeke vzw dit jaar de nodige aandacht schenkt aan het thema '*stilte in de stad*' en hiervoor de Stad Gent heeft geselecteerd als voornaamste plaats van gebeuren. Dat '*stilte in de stad*' geen evidentie is, dat hoef ik jullie niet te vertellen. In een steeds luider wordende wereld, en in een hectische samenleving als de onze, is '*stilte*' een van de eerste kwaliteiten die in de verdrukking komt. In een stedelijke samenleving zijn de uitdagingen bovendien nog veel groter. Dit is ook gebleken uit de resultaten van een groot leefbaarheidsonderzoek dat de Stad Gent in 2013 organiseerde. In een schriftelijke enquête werden 2350 respondenten bevraagd over een aantal deelaspecten van leefbaarheid: gaande van de kwaliteit van de woning, over de kwaliteit van de woonomgeving, tot de mate waarin mensen zich betrokken voelen bij hun buurt. Aan de respondenten werden ook diverse vormen van hinder voorgelegd. Telkens met de vraag welke ze het meest storend vinden. Wat bleek? In de top 10 van meest

storende vormen van hinder komen maar liefst 3 geluid gerelateerde hindervormen voor, nl.

- Lawaai van verkeer (12,4% van de respondenten);
- Lawaai van burelen (5,6% van de respondenten);
- Nachtlawaai (4,6% van de respondenten).

Lawaai van verkeer wordt daarbij aangeduid als derde meest storende vorm van alle hindersoorten, en is daarmee de meest storende geluidsvorm. Bovendien tast lawaai niet alleen de leefbaarheid aan. Zo kan lawaai de slaap verstoren en daardoor ook onze fysiologische en geestelijke gezondheid aantasten. Bovendien doet lawaai ook het stressniveau en ons algemene angstgevoel toenemen.

Dames en heren,

Ik denk dat de resultaten van het Gentse leefbaarheidsonderzoek jullie zeker niet zullen verbazen. Dat er daarenboven een toenemende nood ontstaat aan stilte en aan rust, daar zijn jullie het ongetwijfeld ook met mij over eens. Genieten van de stilte thuis, in een parkje of een binnengebied geeft ons energie. Het zou een basisrecht voor iedereen moeten zijn. Vandaar dat het belangrijk is om in een stad ook plekjes en gebieden te creëren en te beschermen waar het mogelijk is om op adem te komen. In het eind 2014 door mij voorgestelde Stedelijk Actieplan Geluid noem ik deze plekken 'stedelijke rustpunten'. Stedelijke rustpunten kunnen een noodzakelijk tegenwicht bieden voor de geluidshinder die inherent is aan een verstedelijkt gebied. Studies suggereren bovendien dat stedelijke rustpunten een gunstige invloed kunnen hebben op het welzijn en de gezondheid van omwonenden. Het zijn plekken met een hoge belevingswaarde en een akoestische omgeving die niet interfereren met menselijke basisbehoeften zoals denken, lezen, communiceren, rusten en slapen.

Dames en heren,

Vanuit mijn bevoegdheid als schepen van Leefmilieu tracht ik te streven naar een beter leefmilieu. En gelukkig gaat dit ook gepaard met een streven naar een betere leefomgeving. En ik geef het toe, met de stedelijke rustpunten

begeven wij ons als stad op een geheel nieuw en vrij onbekend terrein. Tot nu toe benaderen wij het aspect 'stilte' misschien ook iets te vaak te 'technisch' of te 'eng', vanuit een louter akoestische benadering. Terwijl de kwaliteit van een rustpunt natuurlijk van zoveel meer factoren afhangt dan louter het heersende geluidsniveau. Ook de ontsluiting en de toegankelijkheid van een rustpunt, of de aanwezigheid van groenelementen kunnen een belangrijke rol spelen in hoe een rustpunt ervaren wordt.

Vandaar dat ik de benadering van stedelijke rustpunten voor een stukje wil opentrekken naar hoe mensen deze rustpunten zelf persoonlijk beleven. Samen met mijn diensten, maar ook met jullie, wil ik bekijken hoe we de kennis en de ervaringen van onze burgers over hun eigen persoonlijke stedelijke rustpunten beter kunnen ontsluiten. Een dergelijke participatieve aanpak waarbij burgers hun rustpunten kenbaar maken kan een belangrijke opstap betekenen naar het beter beschermen van de intrinsieke kwaliteiten van deze rustpunten. Bovendien geloof ik dat een dergelijke aanpak mobiliserend kan werken en burgers meer bewustzijn kan bijbrengen over het belang van rustpunten in hun omgeving. Het is immers niet alleen het stadsbestuur, maar het zijn ook en vooral de burgers die de stad maken.

Dames en heren,

Straks wandelen jullie vanuit het Stadhuis naar het Sint-Barbaracollege om onderweg zelf enkele stedelijke rustpunten te exploreren. Ik ben er samen met jullie van overtuigd dat er nog veel kwaliteitsvolle rustpunten te ontdekken en te herwaarderen vallen hier in Gent.

Voor straks wens ik jullie alvast een heel inspirerende conferentie toe. Ik kijk uit naar de dynamieken en mogelijke samenwerkingen die hieruit kunnen voortvloeien. Om met de slagzin van de Waerbeke Conferentie te eindigen: *stilte werkt!*

Dank je wel!

tabel 1. meest storende vormen van hinder in 2013 (in %)²

<i>Vorm van hinder</i>	<i>Gent</i>	<i>Noordoost</i>	<i>Zuidwest</i>	<i>Centrum</i>	<i>Rand</i>
1 Zwerfvuil	18,5	18,3	16,7	16,9	<u>20,1</u>
2 Hondenpoep	16,5	16,3	15,9	15,5	<u>17,2</u>
3 Lawaai van verkeer	12,4	12,0	<u>15,1</u>	11,9	11,7
4 Sluikstorten	8,4	4,8	5,7	6,2	<u>12,8</u>
5 Lawaai van buren	5,6	3,8	3,8	6,4	<u>7,1</u>
6 Trillingen	5,1	5,9	6,4	4,0	4,5
7 Nachtlawaai	4,6	2,3	2,9	<u>11,0</u>	4,0
8 Ongedierte	2,8	2,7	4,3	1,3	2,7
9 Stank van wegverkeer	2,2	2,8	2,3	3,1	1,4
10 Stank van industrie	1,6	<u>4,2</u>	0,9	0,6	0,8